

הכשרת סטודנטים לתארים מתקדמים

- 1 לבסס שיתופי פעולה בין מוסדות המחקר בארץ לצורך הכשרת תלמידי מחקר במדעי החברה והגדלת מגוון קורסי ההכשרה המתקדמים המוצעים בתחומים אלה.** למטרה זו ניתן להקל את זמינות המידע בנוגע לקורסים מתקדמים המתקיימים במוסדות אחרים ולהקל את התהליך המנהלתי הדרוש לצורך רישום סטודנט ממוסד אחד לקורסים במוסד אחר. מלבד זאת ניתן לפתוח קורסי הכשרה משותפים לשני מוסדות או יותר.
- 2 להקים מסגרות מימון לתלמידי מחקר במדעי החברה ולהרחיב את אלה הקיימות, הן ברמה הלאומית והן ברמה המוסדית, אגב הגדלת סכום כל מלגה.** בהתחשב במגבלות תקציביות, יש לאזן בין מימון מספר רב יחסית של תלמידי מחקר במחלקות) לבין מימון מספר קטן של תלמידי מחקר במחלקות מסה קריטית של תלמידי מחקר במחלקות) לבין מימון מספר קטן של תלמידי מחקר במחלקות בסכומים גדולים (שיאפשר להם להקדיש חלק נכבד יותר מזמנם למחקר ללא צורך בהשלמת הכנסה ממקורות אחרים).

תשתיות מחקר

- 3 לשפר את התשתיות הבסיסיות הניתנות לאנשי סגל ולתלמידי מחקר בפקולטות למדעי החברה.** כחלק ממאמץ זה על האוניברסיטאות ועל הפקולטות למדעי החברה לגבש תקן של תשתיות בסיסיות, כולל שטחי עבודה, תשתיות תקשורת ותוכנות מחקר ייעודיות הנדרשות לכל איש סגל ולכל תלמיד מחקר בתחומי מדעי החברה השונים ולדאוג לספקן.
- 4 להרחיב את נגישותם של מאגרי מידע מנהליים של גופי ציבור לחוקרים** אגב הבטחת חופש אקדמי מלא לחוקרים (במגבלות של אבטחת מידע ופרטיות נדרשות).
- 5 לערוך בחינה לאומית של ההתאמות הנדרשות בתמיכה הציבורית בתשתיות מחקר במדעי החברה בשל השינויים המתודולוגיים שעובר התחום ובהשוואה לנעשה בעולם.** כפי שנזכר לעיל, שינויים אלה נובעים מתנועה של חלק מתחומי מדעי החברה לעבר מדעי הטבע (דבר שמשנה את אופן העבודה המחקרית בתחום ויוצר ביקוש לציוד מדעי מתקדם) וכן מהתפתחויות טכנולוגיות בתחום מאגרי המידע ונתוני העתק (דבר שמחייב יצירת גישה לנתונים אלה ולכלי מחשוב שיאפשרו

לאסוף ולנתח אותם). יש לאמוד ביתר דיוק את היקפם של שינויים אלה ואת השפעתם על צורכי המחקר במדעי החברה, למשל בנוגע לדרכי המימון של מחקר ותשתיות בתחום, להקצאת תקנים לצוותים טכניים ועוד. כחלק מבחינה זו יש לתת את הדעת להשפעתם של תמריצים מערכתיים שונים (למשל לגיוס מענקי מחקר) על הפעילות המחקרית במדעי החברה.

מקומו הציבורי של המחקר במדעי החברה

- 6 להמליץ לחוקרים במדעי החברה ליצור ממשק הדוק יותר עם החברה הישראלית ועם מקבלי ההחלטות במדינה.** יש מקום לראות במעורבות ובהשפעה על החברה הישראלית אפיק נוסף שבו חוקרים במדעי החברה יכולים לתרום, לצד מצוינות במחקר ובהוראה. גישה כזו קיימת במדינות אחרות ובמוסדות אקדמיים מהמובילים בעולם.
- 7 להמליץ על כתיבה מקבילה, מקוצרת, בעברית של תוצאות מחקרים במדעי החברה,** נוסף על הפרסום המדעי המרכזי. על חומר כזה להיות מוגש לקורא המשכיל ולהיות מכוון לשימוש אפשרי בידי מקבלי ההחלטות במדינה.
- 8 לעודד את עובדי המגזר הציבורי והחברה האזרחית להמשיך ללימודים מתקדמים שלא למטרת קריירה אקדמית.** עובדים אלה, המגיעים מעולמות העשייה הנחקרים במדעי החברה, יכולים לפתח בדרך זו את כישוריהם (ברוח מגמות הלמידה לאורך החיים – lifelong learning), להעשיר את הסביבה שבה הם פועלים, להשביח את ההון האנושי במגזרים אלה ואף להפרות את מחקרם של מנחיהם האקדמיים. לצורך זה כדאי לבחון כיצד המגזר הציבורי יכול להרחיב את האפשרות של עובדיו להמשיך ללימודים מתקדמים, וכן כיצד מוסדות המחקר יכולים לסייע לעובדים אלה לקיים לימודי מחקר ברמה גבוהה בתוך כדי עבודתם.